

TEXT A

En una terra va ocórrer que un milà portava una rata i un ermità pregà Déu que aquella rata li caigués a la falda. Per les oracions del sant home, Déu li va fer caure la rata on ell volia; l'ermità pregà seguidament Déu que la convertís en una bella donzella. Déu escoltà els precés de l'ermità i féu de la rata una bella donzella. “Filla -digué l'ermità-, voleu el sol per marit?” “No, senyor, perquè al sol li prenen el núvols la claror”. L'ermità li demanà si volia per marit la lluna i ella digué que la lluna no tenia claror per ella mateixa, sinó que la rebia del sol. “Bella filla, voleu el núvol per marit”? Va respondre que no perquè el vent menava els núvols allà on volia. La donzella no volgué el vent per marit perquè les muntanyes obstaculitzen el seu moviment; ni volgué les muntanyes perquè les rates les foraden; ni volgué l'home per marit perquè mata les rates. A la fi, la donzella demanà a l'ermità que pregués Déu que la tornés convertir en rata, tal com era abans, i que li donés per marit un bell ratolí.

Ramon Llull

TEXT B

I nós, que ens en tornàvem amb los hòmens, volvem-nos contra la vila a esguardar los sarraïns que havia la companya gran, de fora (ens vàrem girar per observar el gros de l'exèrcit sarraí que havia sortit). Un ballester tirà'ns e, de part lo capell del sol e el batut, dóna'ns en lo cap ab lo cairell, prop del front (un ballester ens llençà al casc i a la cota de malles, ens ferí amb la sageta prop del front). I Déu que ho volgué, no traspasà lo test (cap), i ens eixí bé a la meitat de la testa la punta de la sageta, i nós, amb ira que en teníem, donàrem tal de la mà en la sageta que la trencàrem; i ens eixia la sang per la cara en avall, i amb lo mantell de cendat (seda) que nós portàvem ens torcàrem la sang, i veníem rient per tal que la host (exèrcit) no se n'esmaiàs.

Llibre dels Feits. JAUME I

TEXT C

I

N'estic ben farta, per aquí no hi passo. Imagineu-vos. Abans d'ahir, dissabte, l'Enric em convida a sopar. Vaig dubtar una mica, per no em va costar acceptar. D'acord, doncs, li vaig dir. I, què carai, em vaig vestir com una senyora, el vestit negre, el collaret de perles i les arracades amb el diamantet. Ell em va recollir gairebé a l'hora i, s'ha de reconèixer, també s'havia posat atractiu, amb la camisa blava i aquella americana que li vaig regalar per al seu aniversari.

El sopar va estar molt bé. Cava, espelmes i somriures. Fins i tot em va regalar una rosa. Blanca. Tot genial. Fins que va arribar l'hora de pagar el compte. Ell -que m'havia convidat, recordem-ho- es regira les butxaques i somriu, una mica sufocat. Finalment se li esborra el somriure.

-No ho entenc- em diu-. No duc la cartera. Me l'hauré deixada al cotxe.

Cap problema, li dic. Només cal que vagis a buscar-la i jo m'espero. I marxa. I passa una hora...i gairebé dues...i el cambrer em recorda que el compte és sobre la taula. Jo somric i trec la meva targeta de crèdit. 250 euros més tard sóc al carrer. Sola, sense cotxe i a dos quilòmetres de casa. Arruïnada i amb un vestit negre que em tiba de les aixelles. El mataré. Us ho prometo. El mataré.

II

Hi ha persones que, senzillament, no tenen sort. L'Enric n'és una i, de primer cop d'ull no ho diríeu pas. De bona família, agradable, elegant, guapo; però també, això és inevitable, l'Enric sempre està tocant el desastre.

Allò de l'altre dia n'és una mostra, una més. L'Enric estava enamorat. La Marta estava

enamorada. Sopaven junts i tots dos s'havien vestit per agradar-se. Somreien. L'Enric havia comprat un anell i, a l'hora de les postres...

Bé, a l'hora de les postres l'anell no hi era, ni a la butxaca de la dreta, ni a la butxaca de l'esquerra. Era al cotxe, tampoc no és irremeiable. "És un moment", va dir. I el desastre es va iniciar.

L'Enric havia trobat l'anell, ja el tenia a la mà, i dos sapastres se li van assaltar. "La cartera", va dir un. "El rellotge", va dir l'altre. "Bé, bé. Teniu, teniu", contestava l'Enric.

-A veure. Què dus a la mà?

"No, això sí que no", va pensar l'Enric. I tot seguit va començar la baralla. Puf, paf, pof, ja se sap. Un minut més tard, l'Enric jeia al terra, amb els ulls inflats, el llavi partit i un nombre indeterminat de futurs blaus, repartits per tot el cos. Els atracadors fugien, amb la cartera i el rellotge. L'Enric havia vençut.

Del terra estant, l'Enric va sentir un soroll: gling, clinc, gling; es va mirar la mà, buida.

L'anell era en un estoig de disseny atrevit, un cilindre metàl·lic. Un cilindre que rodolava carrer avall, clinc, gling, clinc.

Es va aixecar de cop. Tot li feia mal. Carrer avall, carrer avall. Gling, clinc. Plinc! Sota un cotxe aparcat. Quina sort. L'Enric es va estirar al terra de nou. L'estoig era al costat de la roda. Va allargar la mà. Ja el tenia. Tot arreglat.

-Què hi fa vostè, aquí sota?

La policia, oportuna i al servei dels ciutadans.

-A veure, la documentació.

L'Enric no en duia, de documentació. I li va fer vergonya tornar entrar al restaurant.

-Tinc un cotxe!

-Quin cotxe?

Va assenyalar-lo amb un dit brut de greix, mentre es palpava les butxaques. Les claus, on són les claus del cotxe? I les de casa? On són les claus de casa?

-Bé, els meus pares viuen prop d'aquí. Podríem anar-hi i...Els policies van accedir i van acompanyar l'Enric a casa dels seus pares perquè l'identifiquessin. Mentrestant, la Marta l'odiava i pagava el compte del restaurant. Els atracadors també tenien feina, aprofitaven que tenien les claus i l'adreça per buidar el pis de l'Enric.

Una hora més tard, l'Enric tornava a entrar al restaurant.

-On és la Marta?

Els cambrers li van dir que no hi era i el van acompanyar a la porta. "Un pocavergonya" pensaven tots. No, no és això. Un noi sense sort, senzillament.

TEXT D

D'es cap d'un parei de dies, sa madona li diu:

-Te n'hauràs d'anar amb s'ase an es molí a veure si tenen sa farina feta, que es pas'acaba, i se fa precís pastar.

Se n'hi va, i sa farina ja l'esperava, dins es sac, feia dos dies. Prova de carregar-lo-se, i casi no li pogué fer deixar sa terra.

-No res, diu ell, lo millor serà treure un parei de grapades de farina.

Les treu, i es vent, que bufava ben fort cap a So Na Moixa, ja ho crec que les hi pren, i d'allà.

-¿Així va això?, diu ell. De vent nostro! Que estàs tu de fener!...

No, i cap a So Na Moixa, que la te n'has duita...No res, espera un poc, i la te'n duràs tota. Ja la deixaràs a sa madona... Pensa-hi, per amor de Déu!

Jordi des Racó

"L'amo de So Na Moixa", dins Aplec de rondaies mallorquines.